

Svaz tělesně postižených
v České republice z. s.
krajská organizace
Jihomoravského kraje
Mečová 5, 602 00 Brno

Vydávání zpravodaje Paprsek finančně
podporují JMK a Statutární město Brno

jihomoravský kraj B | R | N | O

Z obsahu:

- *Otázka týdne*
- *Mohou získat příspěvek na bydlení také studenti?*
- *Pozor na jednodenní dálniční známku*
- *Spolková činnost*
- *Sabba*
- *Roska Kyjov*
- *Roska Brno-město*
- *Březnovým ošklivkem Otto Haucka*
- *O nás*

Otázka týdne

Je z veřejného zdravotního pojištění hrazena léčba endometriózy?

Odpověď

Endometrióza je chronické onemocnění, které se týká nejčastěji žen ve věku 15-49 let. Toto závažné gynekologické onemocnění se nedá zcela vyléčit, ale jeho diagnostika a následná léčba může pacientce zvýšit kvalitu života a ovlivnit plodnost. První vyšetření by měla pacientka absolvovat u gynekologa, případně se také může obrátit na praktického lékaře, který ji odešle na vyšetření ke specialistovi.

Co je to endometrióza?

Onemocnění postihuje všechny tkáně a orgány v lidském těle, s výjimkou srdce a sleziny. Vyznačuje se vytvářením ložisek tkáně endometria (sliznice dutiny děložní) mimo dělohu – mohou vznikat na vaječnicích, na povrchu dělohy, střev, močového měchýře. Tato ložiska reagují na kolísání hormonů v čase menstruačního cyklu úplně podobně jako sliznice v děloze, narostou a krvácejí – stejně jako sliznice v děloze, ale ta v čase menstruace odejde a v průběhu cyklu už o ní žena neví. Tkáň mimo dutinu dělohy ale vytváří cysty, srůsty, může docházet k prorůstání ložisek i do okolních orgánů a rovněž ke vzniku chronických zánětů. Projevy endometriózy jsou zpravidla přetrvávající bolest v pánevní oblasti, silně bolestivá menstruace, bolesti v podbřišku mimo menstruační cyklus, bolestivý pohlavní styk, možné potíže s otěhotněním, zažívací potíže, popřípadě krev v moči či stolici. Některé pacientky mohou být asymptomatické, tzn. nemusí pociťovat žádné projevy onemocnění a zdravotní obtíže.

Existuje více forem endometriózy?

Ani v současné době medicína není schopna zjištění, jak přesně dochází ke vzniku tohoto onemocnění. Každá forma endometriózy má jiné projevy a příčiny, liší se rovněž postupy při její diagnostice a při léčbě.

Známe několik klasifikací a dělení onemocnění podle lokalizace, vzniku, klinických projevů či druhů léčby:

- endometrióza pánevní pobřišnice (peritoneální) – jde o drobná ložiska na povrchu sliznice v pánvi
- endometrióza ovariální – tzv. „čokoládové“ cysty na vaječnicích
- endometrióza dělohy (adenomyóza) – tkáň vystylající dělohu prorůstá do svalové stěny dělohy
- endometrióza hluboká (tzv. hluboce infiltrující) – nejzávažnější forma zasahuje do okolních orgánů včetně těch životně důležitých

Jak se stanovuje diagnóza?

Pokud trvají zdravotní obtíže (viz výše) několik měsíců bez zlepšení, měla by se pacientka obrátit na svého gynekologa. Ten s pacientkou nejprve projde podrobně její anamnézu (osobní, rodinnou, sociální, pracovní), aktuální zdravotní obtíže, užívané léky, alergie atd. Následuje gynekologické vyšetření (s gynekologickými zrcadly) a vyšetření pohmatem. Součástí vyšetření by mělo být i základní ultrazvukové vyšetření. Doplňkem může být také odběr krve – laboratorní krevní testy mohou prokázat zvýšené známky specifických látek pro toto onemocnění.

Dokončení na str.: 10

Vracíme vysoký přeplatek a zároveň zvyšujeme zálohy. Jak se vyznat ve vyúčtování za energii.

IVANA BONDAREVA DUBNOVÁ, 15. 2. 2024

Dobrý den, máme pro Vás dobrou zprávu. Od 1. 1. 2024 jsme Vám snížili ceny u produktu XY tak, jak jsme Vám slíbili, pípla naší čtenářce Janě v telefonu zpráva od dodavatele plynu. Jana vzápětí otevřela také e-mail, ve kterém bylo roční vyúčtování. Skvělé, Jana má přeplatek přes 12 tisíc Kč. Měsíční zálohy v první polovině roku 2023 platila ve výši 7960 Kč, pak se v říjnu snížily na krásných 4680 Kč. Ve vyúčtování hledala, jak vysoké zálohy tedy bude platit od následujícího měsíce. A ejhle, od března 2024 se jí zálohy zvyšují na 5820 Kč.

Jak to jde dohromady, když máte tak vysoký přeplatek a zároveň se vám po pár měsících mají zálohy zase zvýšit, a to hned o cca 20 %? zeptala se serveru Měsíc.cz čtenářka.

Na této modelové situaci si můžeme ukázat, jak vám vlastně dodavatel energií (v tomto případě plynu) zálohy vypočítává, jak si je můžete zkontrolovat a co můžete udělat, když chcete jejich výši upravit.

Měsíc.cz požádal Janina dodavatele plynu, společnost Innogy, o vyložení, jak se v tomto případě zálohy vypočítaly a proč má Jana zase začít platit víc, když je cena plynu nyní nižší.

Innogy vysvětlila, že:

- Při fakturaci v období od září 2022 až do ledna 2023 stanovila zálohy ve výši 7960 Kč, které vypočítala ze státem zastropované ceny 2500 Kč/kWh.
- V září 2023 dodavatel snížil cenu plynu na 2100 Kč/kWh a přepočítal zálohy na 4680 Kč měsíčně.
- Od ledna 2024 znovu snížil cenu na 1850 Kč/kWh (při spotřebě v cenovém pásmu 15 000 – 25 000 kWh ročně). Proč jsou zálohy vyšší, když se snížila cena, vysvětlíme následovně.

Při přepočtu záloh (...) dne 22. 9. 2023 byly zálohy stanoveny tak, že se vypočetly celkové předpokládané náklady od předchozí fakturace do předpokládaného data následující fakturace (na základě poměrné spotřeby oceněné cenou do změny produktu a poměrné spotřeby oceněné cenou po změně produktu) a od těchto celkových nákladů byly odečteny již uhrazené předpisy záloh. Výsledek byl poté podělen počtem záloh do fakturace, píše ve svém vyjádření Innogy.

Výpočet

82 350,51 Kč (celkové náklady do fakturace) – 63 640 Kč (uhrazené zálohy) = 18 710,51 Kč

A dále: 18 710,51 Kč : 4 měsíce = **4677,63** (zaokrouhleno na 4680 Kč).

Ke snížení záloh za odebraný plyn došlo před zimním obdobím, kdy zákaznice již měla z letního období „našetřeno“ na zaplacených zálohách, které byly původně stanoveny pro cenu vyšší. Při přepočtu záloh zbývaly do fakturace již jen čtyři zálohy, a k pokrytí předpokládaných celkových nákladů tedy zbývalo uhradit měsíčně již jen

Při roční fakturaci, která proběhla 29. 1. 2024 za období 31. 1. 2023 až 22. 1. 2024, se ukázalo, že skutečná spotřeba byla nižší než předpokládaná, a vznikl tedy přeplatek ve výši **12 650,22 Kč**.

Dodavatel zároveň spočítal novou výši záloh tak, že vypočetl celkové předpokládané náklady od této fakturace do předpokládaného data následující roční fakturace, která proběhne v lednu 2025. Od těchto nákladů odečetl ještě únorovou zálohu (2024), která je ještě ve výši 4680 Kč. Výsledek se poté vydělil 11 zálohami, které zbývají do následující fakturace.

Výpočet

68 673,56 Kč (celkové náklady do fakturace) – 4680 Kč (záloha únor 2024) = 63 993,56 Kč

A dále: 63 993,56 : 11 měsíců = **5817,6 Kč** (zaokrouhleno na 5820 Kč).

Pokud se vám nezdá výše záloh a chcete si ji zkontrolovat, můžete postupovat stejným způsobem. Doporučuje to i Energetický regulační úřad (ERÚ), který vydal i přesný návod, jak na to. Náš úvodní příklad se týkal vyúčtování plynu, ERÚ dává obecná doporučení, které se týká jak plynu, tak i elektřiny.

Vezměte si vyúčtování, které nám zaslal váš dodavatel.

- V části A vyúčtování se podívejte na celkovou spotřebu, která se uvádí v kilowatthodinách (kWh).
- Spotřebu vynásobte cenou za kWh, kterou určuje vaše smlouva. Zpravidla ji nalezneme v ceníku produktu na stránkách dodavatele.

Dávejte pozor, abyste při výpočtu použili celkovou cenu, do které patří:

- Regulovaná cena za distribuci a systémové služby, které odpovídají vašemu distribučnímu území,
- cena za rezervovaný příkon,
- poplatek na podporu obnovitelných zdrojů (POZE) v případě elektrické energie,
- daně atd.

V ceníku vždy najdete i tyto položky, někdy je však dodavatel uvádí odděleně. Pokud váš dodavatel účtuje také fixní platby nezávislé na spotřebě, k vypočtené záloze je musíte připočítat. Vypočtené náklady vydělíte počtem měsíců zúčtovacího období, typicky 12 měsíců. Někdy však můžete dostat vyúčtování za kratší období, třeba v případě, kdy jste v průběhu roku měnili dodavatele.

Příklad

- Celková předchozí spotřeba z vašeho posledního vyúčtování (kWh) je 5250 kWh: počet měsíců (12) = 438 kWh (průměrná měsíční spotřeba v kWh).
- 438 kWh vynásobte cenou z aktuálně smlouvaného ceníku s DPH včetně regulované části ceny v Kč/kWh (bez fixních cen v Kč/měsíc), např. 4,90 Kč/kWh.
- Vyjde vám 2146 Kč měsíčně.
- K této částce připočítejte fixní složku, např. 79 Kč/měsíc, celková měsíční záloha pak vyjde **2225 Kč**.

Co dělat, když zálohy nesedí?

Jestliže vám dodavatel předepsal jiné měsíční zálohy, než jaké odpovídají vašemu výpočtu, ozvěte se mu a požádejte ho o vysvětlení výše záloh, případně o jejich snížení. Pokud vám dodavatel výši záloh nevysvětlí a ani nevyhoví žádosti o jejich snížení, můžete se obrátit na Energetický regulační úřad s podnětem na porušení energetického zákona.

Jestliže je důvodem růstu záloh zvýšení ceny, které proběhlo v souladu se zákonem, a záloha navýšené ceně odpovídá, ERÚ ani nikdo další ke snížení záloh dodavatele nutit nesmí. Mimo jiné by to vedlo k nedoplatkům ve vyúčtování, které by domácnost musela tak či tak uhradit, upozorňuje úřad.

Zálohy na spotové ceny

V případě, že máte sjednané dynamické, tzv. spotové ceny, ty bývají stanoveny vzorcem, který se odvíjí od výsledné ceny energie z burzy.

Aktuální cenu si musíme podle tohoto vzorce vypočítat, nebo se můžeme obrátit na dodavatele, aby nám aktuální cenu sdělil. Solidní dodavatelé by ceny měli uvádět na svých webových stránkách či nás o nich pravidelně informovat jiným způsobem, e-mailem a podobně, uvádí ERÚ.

U těchto dynamických smluv se mohou ceny změnit velice rychle, jako jsme to zažili v roce 2022, kdy spotové ceny šplhaly do rekordních výšin. Jestliže využíváte takový produkt a záloha se vám dlouho nezměnila, ERÚ doporučuje, abyste o přepočítání záloh sami svého dodavatele požádali.

Jak si můžete sami zálohy snížit

Většina dodavatelů umožňuje, abyste si zálohy mohli sami upravit prostřednictvím přihlášení se do svého zákaznického účtu na webových stránkách. Musíte však dát pozor na rozumnou míru snížení, abyste se na konci fakturačního období nedostali do vysokého dluhu vůči dodavateli a nečekalo vás zaplacení nepřijemného nedoplatku.

Stejně tak ale není nutné platit zálohy zbytečně vysoké, například když víte, že pojedete na několik měsíců pryč a nemovitost bude nějakou dobu prázdná. V takovém případě byste jen zbytečně svého dodavatele zdarma „úvěrovali“.

Zdroj: https://www.mesec.cz/clanky/vracime-vysoky-preplatek-a-zaroven-zvysujeme-zalohy-jak-se-vyznat-ve-vyuctovani-za-energie/?utm_source=newsletter-html-w&utm_medium=text&utm_campaign=2024-02-18

Chystáte se pracovat v zahraničí? Kdy si musíte platit zdravotní pojištění dvakrát?

VERONIKA DOSKOČILOVÁ, 29. 11. 2023

Autor: Shutterstock

Problematika zdravotního pojištění a práce mimo ČR je komplikovaná. Záleží na tom, zda jde o stát EU či EHP, nebo o třetí země, a také jak dlouho v zahraničí hodláte pobývat. A roli hraje i to, jestli jste tam pouze vysláni českým zaměstnavatelem, nebo vás zaměstnává někdo na místě.

Pokud plánujete vycestovat do zahraničí například za prací, na pobyt kombinovaný s poznáváním, jako jsou Work and Travel či Work and Holiday apod., z pohledu zdravotního pojištění jde o komplikovanou agendu.

O tom, zda se můžete odhlásit ze zdravotního pojištění v České republice po dobu vaší nepřítomnosti, a přihlásit se v zahraničí, kde budete pobývat, rozhoduje délka pobytu, konkrétní stát a řada dalších faktorů.

Celou problematiku na národní úrovni upravuje zákon o veřejném zdravotním pojištění. Kromě toho je ale potřeba brát v potaz také mezinárodní smlouvy, tedy v tomto případě nařízení Evropského parlamentu a Rady a její prováděcí nařízení.

Pracujete v rámci Evropy?

I přes to, že každý případ může být něčím odlišný a řídit se jinými pravidly, dají se do určité míry zobecnit. Pokud byste vyrazili pracovat do jiného státu Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru nebo do zemí spadajících do Evropského sdružení volného obchodu, pak podle výše uvedených mezinárodních smluv (Nařízení Evropského parlamentu a Rady, prováděcího nařízení) podléháte právním předpisům o zdravotním pojištění v tomto státě. Obecně platí, že k duplicitě pojištění ve státech EU, ESVO, Velké Británii a ČR nesmí docházet a nejčastěji je tato osoba pojištěna ve státě výkonu výdělečné činnosti, říká FRANTIŠEK TLAPÁK, tiskový mluvčí Oborové zdravotní pojišťovny zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví (OZP). Zde doba, po kterou pojištěnec výdělečnou činnost v zahraničí vykonává, nehraje roli, dodává PETR KVAPIL, tiskový mluvčí Zaměstnanecské pojišťovny Škoda.

Pokud byste tedy odjeli pracovat například do Řecka, a to třeba jen po dobu letních prázdnin, musíte se ze zdravotního pojištění v České republice odhlásit a přihlásit se ke zdravotnímu pojištění v Řecku, a to na základě vaší výdělečné činnosti tam.

Státy EU: Belgie, Bulharsko, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko.

Státy EHP: Norsko, Island, Lichtenštejnsko, Velká Británie.

Státy ESVO: Švýcarsko.

Pokud by k souběhu zdravotního pojištění v tomto případě došlo, například proto, že jste to své pojišťovně nenahlásili, nebo jste se nepochopili a špatně se situace vykomunikovala, je potřeba to řešit i zpětně. Po zjištění je jedno z pojištění zpětně zrušeno, což vede k řadě administrativních nepřijemností pro pojištěnce i instituce, vysvětluje LADISLAV WAGNER, zástupce ředitele Kanceláře zdravotního pojištění.

Máme s danou zemí smlouvu?

Podobný princip se uplatní také v případě, že sice jedete pracovat mimo země Evropské unie a Evropského hospodářského prostoru, ale Česká republika má s těmito zeměmi uzavřenou platnou mezinárodní smlouvu. Mezi tyto státy patří například:

Alžírsko,
Maroko,
Izrael,
Turecko,
Severní Makedonie,
Albánie,
Tunisko,
Sýrie,
Srbsko,
Černá Hora,
Japonsko,
USA.

Při výdělečné činnosti v těchto zemích tak platí, že **na délce pobytu nezáleží** a vy se musíte odhlásit ze zdravotního pojištění u nás a přihlásit se k němu v dané zemi.

Ani tady by tedy nemělo docházet k tomu, že si zdravotní

pojištění platíte dvakrát. Výjimka ale potvrzuje pravidlo. Typicky je zde dvojí pojištění přípustné v situaci, kdy dochází k zaměstnání na území obou zemí, nebo kdy je v jedné zemi vykonávána samostatná výdělečná činnost a ve druhé zaměstnání, dodává Ladislav Wagner.

Práce v zahraničí, ale pojištění doma?

Jak jsme uvedli, jde o komplikovanou problematiku. Existují i případy, kdy sice pracujete ve členském státě EU, ale zároveň si platíte zdravotní pojištění v ČR. Typicky jde o tzv. vyslané pracovníky. To je osoba, která je zaměstnaná v České republice a je svým zaměstnavatelem v rámci svého pracovněprávního vztahu vyslána na území druhého členského státu EU, aby tam pro něj vykonávala práci, říká Petr Kvapil.

V takovém případě jste zdravotně, nemocensky i důchodově pojištěni v České republice, ale pracujete v některé ze zemí EU. Maximálně však po dobu 24 měsíců. Aby vám nevznikla povinnost platit si zdravotní pojištění v zahraničí, musíte doložit doklad, že i nadále podléháte českým právním předpisům a jste tu pojištěni.

Tímto dokladem se myslí formulář E 101 nebo Přenositelný dokument A1, které vydává Česká správa sociálního zabezpečení.

Vyslaným pracovníkem můžete být i jako OSVČ, a to když dočasně pracujete v jiné zemi na určitém úkolu, ale těžiště vaší práce zůstává v České republice.

A co práce ve třetích zemích?

Pokud se chystáte za práci do států, které do žádné výše uvedené kategorie nespádají, jde o tzv. třetí země. Může jít například o Austrálii či Nový Zéland.

V takovém případě se za určitých okolností můžete rozhodnout, zda budete nadále účastníkem systému zdravotního pojištění v ČR a budete si tady také hradit zdravotní pojištění, nebo zda se tu ze zdravotního pojištění odhlásíte. To jde v zásadě při splnění těchto podmínek:

- cestujete do ciziny na nepřetržitý pobyt v délce nejméně 6 měsíců,
- po celou dobu pobytu v cizině jste zdravotně pojištěni,
- své zdravotní pojišťovně písemně doručíte prohlášení o dlouhodobém pobytu v cizině.

Pokud všechny podmínky splňujete, můžete se z českého zdravotního pojištění odhlásit a přihlásit se ke zdravotnímu pojištění ve třetí zemi. Doklady o uzavřeném zdravotním pojištění v cizí zemi si ale ponechte, budete je potřebovat. Při dlouhodobém pobytu ve třetích zemích je ale nezbytné, aby se osoba po návratu do ČR prokázala uhrazeným zdravotním pojištěním, dodává IVO ČELECHOVSKÝ, tiskový mluvčí RBP, zdravotní pojišťovny.

Interní systémy zdravotních pojišťoven po světě nejsou provázané a tuto informaci si navzájem nepředávají. Pokud byste po svém návratu do ČR nemohli doložit, že jste byli v zahraničí zdravotně pojištěni, museli byste si pojistné doplatit tak, jako byste se nikdy neodhlásili. Ovšem bez penále, to se v tomto případě nevyvíhá.

Souběh pojištění? Ano, při nekomunikaci nebo krátkém pobytu

I v případě, že pracujete ve třetích zemích, může dojít k souběhu pojištění. Tedy k situaci, kdy si zdravotní pojištění platíte jak v ČR, tak v oné třetí zemi.

Prvním případem by byla situace, kdy sice jedete do zahraničí pracovat na déle než 6 měsíců, ale své zdravotní

pojišťovně to neoznámíte. Ta tak o ničem neví, nevrátili jste jí průkaz zdravotního pojištění, a ona proto po právu očekává, že si budete pojištění hradit. Tomu se však lze vyhnout včasným řešením situace ještě před odjezdem.

Ve druhém případě se tomu bohužel nevyhnete. Pokud půjde o pobyt kratší než 6 měsíců, bude pojištěnec pojištěn ve dvou zemích současně, dodává Ladislav Wagner. V případě práce ve třetích zemích, která je kratší než 6 měsíců, vám bohužel nevzniká nárok na odhlášení ze zdravotního pojištění v České republice. Zároveň vám ale pravděpodobně vznikne povinnost hradit si zdravotní pojištění ve státě, do kterého odjíždíte pracovat. V tomto případě tak budete platit zdravotní pojištění dvakrát.

Vše oznamte vaší zdravotní pojišťovně

Ať už se chystáte do zahraničí na Work and Travel, nebo jako vyslaný pracovník, máte ke své zdravotní pojišťovně oznamovací povinnost. Nejpozději do 8 kalendářních dnů od změny jí musíte oznámit, že jste začali pracovat v cizí zemi, ve které a jak řešíte své zdravotní pojištění, případně že se chcete ze zdravotního pojištění v ČR odhlásit.

Ideální je však kontaktovat zdravotní pojišťovnu ještě před odjezdem, zejména pokud máte pocit, že váš případ je něčím specifický a nejste si jisti, zda postupujete správně.

Zdroj: <https://www.mesec.cz/clanky/chystate-se-pracovat-v-zahranici-kdy-si-musite-platit-zdravotni-pojisteni-dvakrat/>

Pozor na jednodenní dálniční známku.

Od letošního března si řidiči v Česku mohou nově koupit i jednodenní dálniční známku. **Za cenu 200 korun ovšem nezískají kupon s 24hodinovou platností, jak by se mohlo zdát. Platnost je omezena pouze na kalendářní den, končí tedy vždy o půlnoci.**

Jinak řečeno: i když řidič koupí elektronickou známku například v deset hodin večer a chce někam jet přes noc, bude platná pouhé dvě hodiny. Za jízdu bez platné známky mu pak hrozí pokuta až pět tisíc korun na místě nebo až 20 tisíc ve správním řízení. V praxi za poslední rok dosahuje průměrná pokuta 1100 korun.

Zdroj: <https://www.penize.cz/doprava/452858-pozor-na-jednodenni-dalnicni-znamku-muze-se-prodrazit>

Dálniční známka 2024: ČR - od 1. 3. 2024 roční 2.300 Kč, Rakousko měsíční 11,50 EUR.

Dálniční známka Česká republika

<https://www.kurzy.cz/dalnicni-znamka/#cr>

Dálniční známka Slovensko

<https://www.kurzy.cz/dalnicni-znamka/#slov>

Dálniční známka Rakousko

<https://www.kurzy.cz/dalnicni-znamka/#rak>

Dálniční známka Maďarsko

<https://www.kurzy.cz/dalnicni-znamka/#mad>

Dálniční známka Slovinsko

<https://www.kurzy.cz/dalnicni-znamka/#slovin>

Dálniční známka Polsko

<https://www.kurzy.cz/dalnicni-znamka/#pols>

V Chorvatsku se platí na mýtných branách (hotově / kartou / palubní jednotkou). Pro běžný osobní automobil stojí dálnice přibližně 6 EUR / 100 km.

Aktuálně: Od 1. 3. 2024 došlo ke zvýšení ceny dálniční známky v ČR na 2.300 Kč a automatické valorizaci pro další roky.

Dálniční známka ČR

Česká dálniční známka - ceny.

Ceny dálniční známky Česko 2024 od 1. března

	typ / platnost	1 rok	30 dní	10 dní	1 den
1	benzín, nafta	2300 Kč	430 Kč	270 Kč	200 Kč
2	plyn, biometan	1150 Kč	210 Kč	130 Kč	100 Kč
3	Elektřina, vodík + jiné palivo (hybrid) emise CO ₂ do 50 g/km	570 Kč	100 Kč	60 Kč	50 Kč
4	Elektřina, vodík - výlučně	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma

pod bod 4 dále spadají:

- ⇒ Historická vozidla se zvláštní RZ a průkazem
- ⇒ Vozidla přepravující držitele ZTP nebo ZTP/P
- ⇒ Vozidla přepravující děti léčené na zhoubný nádor/hemoblastózu
- ⇒ Vozidla provozovaná domovy pro osoby se zdravotním postižením, pokud slouží k přepravě těchto osob

Ceny dálniční známky Česko 1. 1. 2023 - 29. 2. 2024

	typ / platnost	1 rok	30 dní	10 dní
1	benzín, nafta	1500 Kč	440 Kč	310 Kč
2	plyn, biometan	750 Kč	220 Kč	155 Kč
3	Elektřina, vodík se zvláštní RZ (EL) a další	zdarma	zdarma	zdarma
4	Elektřina, vodík bez zvláštní RZ (EL) a další	zdarma	zdarma	zdarma

pod bod 3 spadají:

- ⇒ Elektřina, vodík (emise CO₂ do 50 g/km) se zvláštní RZ (EL)
- ⇒ Historická vozidla se zvláštní RZ a průkazem
- ⇒ Vozidla přepravující držitele ZTP nebo ZTP/P
- ⇒ Vozidla přepravující děti léčené na zhoubný nádor/hemoblastózu
- ⇒ Vozidla bodu 3 nemusí podat oznámení o osvobození

pod bod 4 spadají:

- ⇒ Elektřina, vodík (emise CO₂ do 50 g/km) bez zvláštní RZ (EL)
- ⇒ Vozidla provozovaná domovy pro osoby se zdravotním postižením, pokud slouží k přepravě těchto osob
- ⇒ Vozidla bodu 4 musí podat oznámení o osvobození.

Forma dálniční známky

Elektronická

Kde koupit elektronickou dálniční známku ČR

Dálniční známku zakoupíte na webových stránkách www.edalnice

Platnost dálniční známky roční

Klouzavá na 365 dní. Tj. ode dne zaplacení nebo vybraného dne počátku 1 rok.

Výpočet ceny dálniční známky pro rok - reforma

Cena se bude každoročně od 1. ledna měnit a to vynásobením ceny v předchozím roce koeficientem, který tvoří součet

- ⇒ 1 +
- ⇒ výše inflace od července (rok -2) do června (rok-1), maximálně 0,1 +
- ⇒ změna délky dálnic od července (rok -2) do června (rok-1)

Zaokrouhluje se na celé desetikoruny dolů.

Příklad: cena roční známky pro rok 2025 při inflaci v období od 7/2023 do 6/2024 7 % a nárůstu délky dálnic v období od 7/2023 do 6/2024 o 15 %

$$2.300 * (1 + 0,07 + 0,15) = 2.800$$

Zkrácená období

- a) 30 dnů činí 19 % sazby časového poplatku na 1 rok,
- b) 10 dnů činí 12 % sazby časového poplatku na 1 rok a
- c) 1 den činí 9 % sazby časového poplatku na 1 rok.

Jiná paliva než benzín, nafta

plyn, biometan 50 % sazby

Elektřina, vodík 25 % sazby

Celý článek na <https://www.kurzy.cz/dalnicni-znamka/>

Pět důvodů, proč se evidovat u Úřadu práce i kvůli jednomu měsíci.

01.03.2024 | Petr Goľa, Finance.cz

Skončili jste v zaměstnání a do nové práce máte nastupovat až za měsíc či dva? I v takových případech je vhodné se registrovat na Úřadu práce. V roce 2024 je to výrazně výhodnější zejména pro lidi, kteří obdrželi od zaměstnavatele odstupné.

Přestože je pro některé lidi nepříjemné se registrovat na Úřadu práce, protože předpokládají, že do nového zaměstnání nastoupí co nejdříve, z finančního hlediska je rozhodně přínosné v evidenci uchazečů o zaměstnání být i na krátké období. A to hned z několika důvodů, jak si vysvětlíme níže.

Zdroj: Shutterstock

Nárok na podporu v nezaměstnanosti

Při získání minimální doby pojištění v rozsahu 12 měsíců v posledních dvou letech vzniká při evidenci na Úřadu práce nárok na podporu v nezaměstnanosti. V prvních dvou měsících přitom činí standardní výše podpory v nezaměstnanosti 65 % předchozího rozhodného příjmu, v dalších dvou měsících potom 50 % a v následujících měsících 45 % rozhodného předchozího příjmu (to vše v případě, že jste předchozí zaměstnání neopustili z vlastní vůle).

V roce 2024 přitom mají nárok na podporu v nezaměstnanosti i občané, kteří obdrželi od zaměstnavatele výpověď pro důvody, na kterých nenesli vinu (např. nadbytečnost), a obdrželi tak odstupné v souladu se zákonem práce. Z důvodu obdržení odstupného v roce 2024 nedochází k odsouvání nároku na podporu v nezaměstnanosti. Ihned po skončení předchozího zaměstnání se tak vyplatí evidovat na Úřadu práce i občanům, kteří dostali na účet od bývalého zaměstnavatele odstupné.

Vyřešení pojistného vztahu u zdravotní pojišťovny

Za občany v evidenci Úřadu práce platí zdravotní pojištění stát, evidenci na Úřadu práce je tedy vyřešen pojistný vztah a s ohledem na placení zdravotního pojištění je vše v pořádku. **Občané v evidenci jsou státními pojištěnci.** Nezaměstnaní občané, kteří nejsou v evidenci na Úřadu a ani nesplňují některou z jiných podmínek do zařazení kategorie státních pojištěnců (např. péče o závislou osobu), jsou pro účely placení zdravotního pojištění v registru své zdravotní pojišťovny vedeni jako osoby bez zdanitelných příjmů. V případě zařazení do kategorie OBZP po celý kalendářní měsíc vzniká povinnost si zdravotní pojištění platit jako samoplátce, v roce 2024 v částce 2552 Kč.

Hodnocení pro důchodové účely

Získaná doba pojištění výrazně ovlivňuje důchodové nároky. Do doby pojištění se započítávají nejenom odpracované roky, ale i tzv. náhradní doby pojištění. **Mezi náhradní doby pojištění přitom patří i evidence na Úřadu práce v zákonném rozsahu.** Evidence na Úřadu práce, kdy náleží podpora v nezaměstnanosti, se jako náhradní doba pojištění započítává vždy. Registrace na Úřadu práce po skončení zaměstnání je tedy přínosná i s ohledem na budoucí výpočet státního důchodu.

Žádné daňové starosti

Z důvodu evidence na Úřadu práce nevzniká povinnost podávat daňové přiznání a podporu v nezaměstnanosti následně s ostatními zdanitelnými příjmy uvádět do daňového přiznání. **Podpora v nezaměstnanosti je osvobozena od daně z příjmů.** Při ztrátě zaměstnání a následné evidenci na Úřadu práce tedy nevzniká povinnost podávat daňové přiznání, pokud k tomu není nějaký jiný zákonný důvod (např. příjmy z nájmu, podnikání při zaměstnání či práce pro dva zaměstnavatele současně).

Při nezaměstnanosti alespoň po dobu jednoho měsíce během roku 2024 však vznikne za celý kalendářní rok nárok na daňovou vratku (jestliže bude během roku zaplacen alespoň nějaká částka daně z příjmů), neboť za měsíce nezaměstnanosti nebude možné uplatnit měsíční daňovou slevu na poplatníka ve výši 2570 Kč, přičemž v ročním zúčtování daně, popřípadě daňovém přiznání, se uplatní za rok 2024 sleva na poplatníka v částce 30 840 Kč bez ohledu na počet skutečně odpracovaných měsíců.

Rozhodují jistoty

Dokud není podepsána pracovní smlouva s novým zaměstnavatelem, nemusí k nástupu do nového zaměstnání z různých důvodů dojít. Evidence na Úřadu práce tak přináší finanční a sociální jistotu. **Navíc díky evidenci na Úřadu práce lze nečekaně obdržet jinou pracovní nabídku nebo se nakonec zúčastnit zajímavého rekvalifikačního kurzu.** Evidenci na Úřadu práce je vhodné chápat nejenom jako jistotu, ale i šanci na nový začátek.

Zdrjc: <https://www.finance.cz/549531-pet-duvodu-proc-byt-na-uradu-prace-i-kvuli-jednomu-mesici/>

Řádná dovolená u dohod od roku 2024 v otázkách a odpovědích.

DAGMAR KUČEROVÁ, 12.03.2024

Přísluší zaměstnancům v pracovním poměru i na dohody stejná výměra dovolené a může se jí zaměstnanec po dohodě se zaměstnavatelem vzdát?

Od roku 2024 poskytují zaměstnavatelé zaměstnancům konajícím práci na dohody mimo pracovní poměr řádnou dovolenou. Nová úprava přináší řadu komplikací. Připravili jsme souhrn dotazů i odpovědí, které mohou pomoci zaměstnavatelům, ale i zaměstnancům problematiku řádné dovolené u dohod blíže objasnit.

V otázce rozdílné délky dovolené u zaměstnanců v pracovním poměru a dohodářů poskytlo vyjádření Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR.

Nárok na řádnou dovolenou u dohod

V zákoníku práce není uvedeno, že mají zaměstnanci konající práci na dohody nárok na řádnou dovolenou. Na základě čeho jim tento nárok plyne?

Zákoník práce to skutečně nikde výslovně neuvádí. Avšak v ustanovení § 77 odst. 2 se píše, že není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, vztahují se na právní vztah založený dohodou o provedení práce a dohodou o pracovní činnosti ustanovení o pracovním poměru s určitými zde definovanými výjimkami. A právě mezi těmito výjimkami byla do 31. prosince 2023 i řádná dovolená. Po říjnové novele zákoníku práce byla s odloženou účinností k 1. lednu 2024 **výjimka ze zákona vypuštěna.** Tudíž mají od roku 2024 dohodáři ze zákona (za splnění požadovaných podmínek) nárok na řádnou dovolenou obdobně jako zaměstnanci v pracovním poměru.

Povinnost řádnou dovolenou poskytnout

Může se zaměstnanec konající práci na dohody svého nároku na řádnou dovolenou písemným ujednáním vzdát?

Dohoda zaměstnavatele a zaměstnance o tom, že zaměstnanec nenárokuje řádnou dovolenou, by byla neplatná. Platí obecná občanskoprávní zásada, že zaměstnanec se nemůže platně vzdát svých práv. Obdobně jako se nemůže zaměstnanec vzdát svého práva například na mzdu nebo její část, např. na příplatky za práci přesčas nebo za práci v noci. V takovém případě se jedná o neplatný právní úkon a **k prohlášení zaměstnance o tom, že nenárokuje řádnou dovolenou, nelze přihlížet.** Zákon mu toto právo přiznává a zaměstnavatel musí řádnou dovolenou poskytnout.

Výměra dovolené a prodloužená řádná dovolená

Jak je to s délkou dovolené u dohodářů, musí být stejná jako u zaměstnanců v pracovním poměru? Může zaměstnavatel ve státní sféře dohodářům poskytnout jen základní výměru dovolené?

Zaměstnancům pracujícím v soukromém sektoru stanovil zákoník práce v § 212 minimální výměru dovolené 4 týdny a zaměstnancům ve státním a veřejném sektoru 5 týdnů v kalendářním roce. Dále poté u pedagogických a akademických pracovníků vysokých škol jde o výměru dovolené v délce 8 týdnů v kalendářním roce.

Výměra dovolené „dohodáře“ se samozřejmě také řídí zákoníkem práce. Pokud půjde o „dohodáře“, který pracuje ve státním nebo veřejném sektoru (viz. § 109 odst. 3 zákoníku práce), bude mu příslušet rovnou ze zákona výměra dovolené v délce **5 týdnů** (8 týdnů v případě pedagogického pracovníka nebo akademického pracovníka vysoké školy), potvrdil za ministerstvo práce a sociálních věcí JAKUB AUGUSTA.

Zároveň zaměstnavatele upozornil, že v podnikatelské sféře mohou skupinám zaměstnanců poskytovat **rozdílnou výměru dovolené**, například zaměstnancům v pracovním poměru 5 týdnů a zaměstnancům na dohody jen 4 týdny. Stanovení či sjednání odlišné výměry dovolené u různých skupin zaměstnanců pracujících pro zaměstnavatele není zcela vyloučeno, nicméně zaměstnavatel k tomu musí vždy mít **objektivní a ospravedlnitelný důvod**. Rozlišování mezi zaměstnanci, pokud jde o délku výměry dovolené, přitom **nemůže zaměstnavatel postavit pouze na tom, zda jde o zaměstnance pracující na základě některé z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, nebo o zaměstnance v pracovním poměru**, dodává Jakub Augusta.

Čerpání řádné dovolené

Musí dohodáři čerpat dovolenou na základě žádanky za část směny?

Jestliže zaměstnanci vznikne za splnění obecných podmínek nárok na řádnou dovolenou, bude si ji čerpat obdobně jako u zaměstnanců v pracovním poměru. Čerpání dovolené může zaměstnavatel zaměstnanci **s jeho souhlasem výjimečně určit v rozsahu kratším, než činí délka směny**, nejméně však v délce její jedné poloviny, nejdelší o zbývající část nevyčerpané dovolené, která je kratší než polovina směny. Zaměstnavatel tak dohodáře doplní do plánu čerpání dovolené, nařídí čerpání dovolené s dostatečným předstihem atd.

Dovolenou je samozřejmě také možné **proplatit**. A to pouze při skončení dohody konané mimo pracovní poměr. Což bude u dohod zřejmě nejčastější varianta. Avšak zaměstnavatelé musí být opatrní u opakujících se dohod na sebe nepřetržitě navazujících, a to i na přelomu kalendářního roku. Pokud na sebe dva pracovněprávní vztahy **bezprostředně** navazují, jde pro účely řádné dovolené o nepřetržitě trvání a dovolenou nelze při skončení prvního pracovněprávního vztahu proplatit. Vysvětlovali jsme v samostatném článku.

Převod dovolené do následujícího kalendářního roku

Je možné v případě dlouhodobě uzavřené dohody či dohody na neurčito převést nevyčerpanou část dovolené do dalšího roku a tam ji při ukončení proplatit?

V souladu s ustanovením § 217 zákoníku práce je dobu čerpání dovolené zaměstnavatel povinen určit podle písemného rozvrhu čerpání dovolené tak, aby dovolená mohla být vyčerpana zpravidla vcelku a do konce kalendářního roku, ve kterém právo na dovolenou vzniklo. Při určení rozvrhu čerpání dovolené je nutno přihlížet k provozním důvodům zaměstnavatele a k oprávněným zájmům zaměstnance. Zákoník práce uvádí, že *poskytuje-li se zaměstnanci dovolená v několika částech, musí alespoň jedna část činit nejméně 2 týdny vcelku, pokud se zaměstnanec se zaměstnavatelem nedohodne na jiné délce čerpané dovolené. Určenou dobu čerpání dovolené je zaměstnavatel povinen písemně oznámit zaměstnanci alespoň 14 dnů předem, pokud se nedohodne se zaměstnancem na kratší době.* Čerpání dovolené je zaměstnavatel povinen zaměstnanci určit tak, aby dovolenou **vyčerpal v kalendářním roce, ve kterém zaměstnanci právo na dovolenou vzniklo**, ledaže v tom zaměstnavateli brání překážky v práci na straně zaměstnance nebo naléhavé provozní důvody.

S přihlédnutím k oprávněným zájmům zaměstnance lze na základě jeho písemné žádosti část dovolené za kalendářní rok, na kterou vzniklo právo v příslušném kalendářním roce a která **přesahuje 4 týdny** a u pedagogických pracovníků a akademických pracovníků vysokých škol 6 týdnů, převést do následujícího kalendářního roku. Což v případě dohod prakticky nepřipadá v úvahu. Převod tedy bude

možný pouze v neočekávané provozní situaci zaměstnavatele (**naléhavé provozní důvody**) a u **překážek v práci na straně zaměstnance (nemoc, rodičovská dovolená atd.)**.
Zdroj: https://www.podnikatel.cz/clanky/radna-dovolenou-dohoda-od-roku-2024-v-otazkach-a-odpovedich/#google_vignette

Velká novela zákona o matrikách nabyla účinnosti 1. ledna 2024 a přinesla spoustu změn. **Rozšiřují se možnosti uzavření manželství, zjednodušil se proces uznávání otcovství, a nově je možné zapsat si dokonce i zdrobnělé jméno.** Podívejme se na novinky podrobněji.

Novela

Větší svoboda pro snoubence

Lidem, kteří chtějí uzavřít manželství, přináší novela několik zjednodušení. Ruší se například podmínka pro obce bez matrik. Nyní vás v **nematriční obci** mohou oddat, i když v ní ani jeden ze snoubenců nemá trvalý pobyt. Oddávajícím v takovém případě může být starosta, místostarosta a nově i pověřený člen zastupitelstva.

Oprávnění oddávat díky novele získali i **poslanci a senátoři**. Učinit tak mohou před kterýmkoliv matričním úřadem.

Současně bude možné oddávat **bez přítomnosti matrikáře**. Tato situace může nastat však jen v případě, že má oddávající odbornou způsobilost matrikáře podle zákona o matrikách.

Registrované partnerství

Doposud bylo možné, aby bylo registrované partnerství uzavřeno pouze na 14 vybraných úřadech. Po novele je možné vstoupit do registrovaného partnerství **před jakýmkoliv matričním úřadem**, na kterémkoliv vhodném místě a v kteroukoliv vhodnou dobu (tedy stejně jako u manželství).

Prohlášení o uzavření manželství nebo o vstupu do registrovaného partnerství bude možné učinit za splnění zákonných podmínek **i v jazyce národnostní menšiny**.

Trojdhoda u určování otcovství

Otcovství se určuje podle několika zákonných pravidel. První domněnka otcovství říká, že otcem dítěte je manžel matky. Pokud byla matka v manželství s jiným mužem, než s kterým otěhotněla, čekalo pak všechny tři kolečko před soudem.

Nově však stačí **vzájemné souhlasné prohlášení všech tří zainteresovaných osob**. Prohlášení musí proběhnout před matričním úřadem nebo zastupitelským úřadem České republiky. Tato trojdhoda se může týkat již narozeného i teprve počatého dítěte. Trojdhoda nabývá účinnosti okamžikem rozvodu manželství.

Novinky u jména a příjmení

V této oblasti přichází hned několik změn:

⇒ do matriky lze nově zapsat **i jména domácká či zdrobnělá**. V případě, že by měl matriční úřad pochybnost, vznikne rodičům povinnost doložit odborné podklady od veřejné výzkumné instituce, která se zabývá výzkumem v oblasti jazykovědy, nebo znalecký posudek.

⇒ zjednodušuje se proces změny jména u lidí, kteří procházejí **změnou pohlaví**. Doposud musela každá osoba podat žádost ve správním řízení. Nyní bude stačit projevit svou vůli ohledně užívání jména **pouhým prohlášením** před matričním úřadem.

⇒ manželé, kteří si ponechali po uzavření manželství svá dosavadní příjmení, mají od 1. ledna 2024 tyto možnosti:

⇒ po uzavření manželství mohou prohlásit před kterýmkoliv matričním úřadem, že se dohodli na společném příjmení jednoho z nich

⇒ **nově** takto dodatečně mohou prohlásit také to, že příjemci jednoho z nich bude **příjmem společným**. (Ten, jehož příjemci není příjmem společným, bude ke společnému příjmu na druhém místě připojovat své dosavadní příjmy.)

⇒ Novela **posiluje práva dětí při rozhodování o změnách jejich jmen**. Pro změnu jména či příjmení dítěte je - krom dalších zákonných náležitostí - vyžadován souhlas dítěte, je-li starší 12 let. Doposud byl tento souhlas vyžadován u dětí starších 15 let.

⇒ Už nebude povolena **změna příjmení u dětí, které jsou v některé z forem dočasné náhradní rodinné péče**, na příjemci pěstouna či poručníka, jelikož se jedná pouze o dočasný vztah.

⇒ Pokud osoba po dobu delší než **pět let používá v dobré víře své jméno v nesprávné podobě**, bude stačit, aby před jakýmkoliv matričním úřadem prohlásila, že toto jméno bude užívat i nadále. A to ve tvaru uvedeném v matričním dokladu, občanském průkazu nebo cestovním dokladu. Doposud to platilo pouze ve vztahu k příjmení.

Správní poplatky

Dochází i k navýšení některých správních poplatků. Například správní poplatek za vydání stejnopisu matričního dokladu bude činit 300 korun. Nově se zpoplatňuje vydání vícejazyčného standardního formuláře částkou 100 korun a osvědčení, že snoubenci splnili všechny požadavky pro uzavření církevního sňatku, částkou 500 korun. Platba za ověření podpisu nebo otisku razítka na listině vzroste z 30 na 50 korun.

Zdroj: <https://www.cesivpravu.cz/blog/novela-zakona-o-matrikach-registrovane-partnerstvi-i-urcovani-otcovstvi>

Mohou získat příspěvek na bydlení také studenti?

05.03.2024 | Veronika Němcová, Finance.cz

Příspěvek na bydlení je aktuálně nejžádanější sociální dávkou v České republice. Mohou o něj požádat také studenti?

Nárok na příspěvek na bydlení má obecně ten, kdo zaplatí za náklady spojené s bydlením **více než 30 % ze svého měsíčního čistého příjmu**. Žádat o příspěvek mohou jak osoby užívající vlastní bydlení, tak osoby užívající bydlení na základě nájemní a podnájemní smlouvy.

Výše příspěvku na bydlení se odvíjí od **skutečných nákladů na bydlení, normativních nákladů stanovených zákonem a příjmu žadatele (posuzovaných osob)**.

O příspěvek mohou žádat jak zaměstnanci, podnikatelé, osoby ve starobním důchodu, tak rovněž **studenti**. Nezaopatřenost žadatele se zaškrťává v žádosti o příspěvek na bydlení.

Příjmy z brigád studenta se do rozhodného příjmu nezapočítávají

Od července roku 2021 se do rozhodného příjmu k rozhodnutí nároku na dávky státní sociální podpory **nezapočítávají příjmy nezaopatřených dětí**. Jestliže si tedy nezaopatřené dítě přivydělává formou DPP nebo DPČ, nebudou se jeho příjmy brát v úvahu. To stejné platí i v případě, že je nezaopatřeným dítětem sám žadatel o příspěvek na bydlení.

Do příjmů studenta se rovněž nezapočítávají stipendia.

Příjmy ze studentova podnikání se započítávají

Příjmy ze studentova podnikání se však již **započítávají**,

studentovi se tak výše příspěvku bude odvíjet od dosažených příjmů uvedených v daňovém priznání, které si vyžádá od finančního úřadu sám Úřad práce. Studenti však oproti ostatním OSVČ mají výjimku v tom, že se jim **nezapočítávají do rozhodného příjmu pro nárok na dávku 2 měsíce – červenec a srpen**.

Které další příjmy se do rozhodného příjmu započítávají?

⇒ Výživné od rodičů

⇒ Sirotčí důchod

Kdo je nezaopatřeným dítětem?

Pro výše uvedené platí, že žadatel o příspěvek na bydlení musí **splňovat status nezaopatřeného dítěte**, který stanoví přímo zákon o státní sociální podpoře. Za nezaopatřené dítě se považuje dítě do skončení povinné školní docházky a **nejdéle pak do dovršení 26 let, pokud se soustavně připravuje na budoucí povolání**.

Za soustavnou přípravu na budoucí povolání se považuje **studium na středních a vysokých školách v ČR s výjimkou dálkového, distančního a večerního studia na středních školách – je-li v této době dítě výdělečně činné nebo má nárok v této době na podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci**.

Započítávají se také příjmy rodičů?

Příjmy rodičů a nezaopatřených zletilých dětí se posuzují společně. Nezaopatřené dítě však může požádat o vyloučení rodičů z okruhu společně posuzovaných osob prostřednictvím formuláře Žádost o vyloučení osoby z okruhu společně posuzovaných osob. To je možné v případě, kdy dítě s rodiči nežije minimálně po dobu tří měsíců. Současně je nutné doložit, že rodiče neuplatňují daňové zvýhodnění na dítě.

Rodič pronajímatel a student nájemce – lze v takové situaci čerpat příspěvek na bydlení?

Občanský zákoník nijak **nezakazuje uzavřít nájemní smlouvu mezi rodiči a jejich dětmi**. Ani zákon o státní sociální podpoře nijak neomezuje v takovém případě žádat o příspěvek na bydlení. Student tak může o příspěvek požádat i v situaci, kdy mu byt pronajímá sám rodič.

Od roku 2024 klesly normativní náklady na bydlení

Mimořádně zvýšené normativní náklady, které vláda zvyšovala kvůli energetické krizi, již od roku 2024 přestaly platit. Některé rodiny tak již nedosáhly na příspěvek na bydlení, jiným domácnostem mohl příspěvek klesnout.

Jednalo se o takové případy, kdy skutečné náklady na bydlení přesahovaly normativní náklady stanovené zákonem. Letošní poslanecký návrh na vrácení normativních nákladů do původní podoby vláda odmítla. Normativní náklady rovněž ovlivňují výši nezabavitelné částky při srážkách ze mzdy.

To zda máte v letošním roce nárok na příspěvek na bydlení, si můžete nechat spočítat v naší kalkulačce

<https://www.finance.cz/549823-studenti-prispevek-na-bydleni/>
Zdroj: <https://www.finance.cz/549823-studenti-prispevek-na-bydleni/>

Dědici musejí platit nájemné za byt i po smrti nájemce. Co udělat, aby platili co nejméně?

11.03.2024 | Terezie Nývltová Vojáčková, Finance.cz

Jak se vyhnout placení nájemného po zemřelém nájemci za dlouhou dobu? Možnosti dědiců se liší podle toho, zda dědic žil s nájemcem společně v bytě, nebo ne.

Pokud měl zemřelý nájemce na účtu dost peněz a nastavený trvalý příkaz na úhradu nájemného, možná dědicům problém ani nedojde. Zjistí až později, jak se ztenčily úspory, které mohli zdědit. Ještě horší to pro ně bude, pokud na účtu

zemřelého není dost peněz nebo zemřelý platil každý měsíc extra příkazem. Pak budou muset dědici uhradit dlužný nájem, a třeba i s úroky z prodlení s placením, ačkoliv nikdo v bytě nebydlel. Jak se tomu všemu vyhnout?

Na nájemném za byt užívaný třeba zesnulým dědečkem nebo babičkou mohou vzniknout nemalé dluhy. Podobně i na zálohách na služby spojené s užíváním bytu. Se službami však v konečném důsledku nemusí být až tak velký problém. Něco se z následného ročního vyúčtování přece jenom vrátí, když vodu či elektřinu nikdo v bytě po smrti nájemce nespotřebovával, ale třeba náklady na centrální vytápění si prostě pronajímatel vyúčtuje.

Pokud žil vcelku nemajetný zesnulý sám a nájem bytu na nikoho nepřešel, může to být pro dědice opravdu problém. **Dlužné nájemné může ztenčit, nebo i vynulovat nevelké dědictví, a dokonce vyžadovat peníze od dědiců.** Dědické řízení někdy trvá dlouho. Na vině jsou pomalé soudy i notáři vyřizující z jejich pověření dědictví, ale i rozhádání a nespolupracující dědici. A tak nabíhají dluhy na nájemném a na zálohách za služby.

Pokud zemřelý nebydlel sám a spolubydlící chce dále pokračovat v nájmu, nebude problém pro ostatní dědice. Pokud nájem na někoho přechází, ať už je dědicem, nebo není, prostě si nadále bude hradit bydlení v bytě on. Pak není mnoho co řešit. To je ta lepší varianta.

Nájem přejde na manžela či manželku, registrovaného partnera či partnerku (stejného pohlaví), rodiče, sourozence, zetě, snachu, dítě nebo vnuka či vnučku. Tyto osoby mají nárok dále v nájemním bytě bydlet.

Na jinou osobu, třeba druhu či družku, synovce nebo neteř, přechází nájem, jen **pokud pronajímatel souhlasil s přechodem nájmu na tuto osobu.** Uživací právo takto přechází jen na dobu 2 let. Pokud však nájem přešel na člověka, kterému bylo v den smrti nájemce 70 a více let, **omezení užívat byt jen 2 roky neplatí.** A pokud nájem přešel na někoho, komu bylo v den smrti nájemce méně než 18 let, má právo užívat byt až do doby, než dosáhne věku 20 let.

Samozřejmě se však ten, kdo získal právo užívat byt, může s pronajímatelem dohodnout na něčem jiném, třeba že bude užívat byt bez onoho časového omezení po dobu neurčitou.

Spolubydlící, který nechce pokračovat v nájmu, jej může ze dne na den ukončit

Ovšem i tomu, kdo má právo nadále užívat byt (má právo na přechod nájmu), nemusí byt a podmínky nájemní smlouvy vyhovovat. Pokud se chce spolubydlící (manžel odcházející do domova seniorů; děti, které mají možnost bydlet jinde), který má nárok na přechod nájmu, nákladů na byt zbavit, může **do jednoho měsíce od smrti nájemce pronajímateli písemně oznámit, že nechce v nájmu pokračovat.** Pak dnem doručení tohoto oznámení pronajímateli nájem zaniká.

Jenže tak rychle může postupovat opravdu jen ten, kdo sdílel se zesnulým nájemcem společnou domácnost.

Pokud někdo po nájemci dědí, ale nežil a nehospořánil společně s ním v bytě, možnosti ukončit nájem do jednoho měsíce využít nemůže. Platí pro něj složitější pravidla.

Nájem může ukončit i pronajímatel, ale až za půl roku po nájemcově smrti

Není-li nájemcův dědic znám ani do šesti měsíců ode dne nájemcovy smrti, může pronajímatel byt vyklidit. A tím nájem bytu zaniká. Věci z bytu je pronajímatel povinen uložit na náklad nájemcova dědice ve veřejném skladu nebo u jiného schovatele.

Takže nejen nájemné, i náklady na úschovu věcí si pronajímatel později vybere od nájemcova dědice, až bude určen. A nepřevzme-li nájemcův dědic věci bez zbytečného odkladu, může je pronajímatel na jeho účet vhodným způsobem prodat.

Pronajímatel může mít zájem na trvání nájmu s nebožtíkem, jen aby zinkasoval nájemné od dědiců

Jenže ani tohle řešení není pro dědice výhodné, ostatně je v režii pronajímatele. Dědici musejí zaplatit nájem **odpovídající nejméně šesti měsícům** a to může být někdy opravdu hodně peněz. Nehledě na to, že pronajímatel vůbec nájem ukončit nemusí. Pak stále nájemní poměr trvá. Čeká se na výsledek dědického řízení. To se pronajímateli vyplatí, pokud ví, že za sjednané peníze už byt nepronajme, protože v dané lokalitě třeba klesla cena nájmu. Počká si na to, aby mu zaplatil dědic.

Pro dědice, který s nájemcem nežil, platí dvouměsíční výpovědní lhůta, ale výpověď musí stihnout podat do tří měsíců

Nájemcův dědic, který s nájemcem nebydlel ve společné domácnosti, a proto na něj nemůže přejít nájem bytu, může nájem **vypovědět s dvouměsíční výpovědní dobou do tří měsíců poté, co se dozvěděl o smrti nájemce, o svém dědickém právu a o tom, že práva a povinnosti z nájmu nepřešla na člena nájemcovy domácnosti, nejpozději však do šesti měsíců od nájemcovy smrti.** (Právo vypovědět nájem má i ten, kdo spravuje pozůstalost, pokud jde o majetek po někom bohatém a není vyřešeno, komu připadne.) Takže dědic má tři měsíce na podání výpovědi. **A výpovědní doba pak činí dva měsíce.**

Takže pokud je dědicem ten, kdo s nájemcem nebydlel, **zaplatí nájem nejméně za dva měsíce.**

O všem je možná dohoda, pokud jsou dědici a majitel bytu schopni ji dosáhnout

Samozřejmě je ale možnost, aby se dědic s pronajímatelem dohodl, a pak si společně určí v dohodě jakýkoliv den skončení nájmu, třeba hned druhý či nějaký blízký následující den poté, co se dědic dozvěděl, že je dědicem, byt vyklidil a dokázal se dohodnout s pronajímatelem bytu, který má zájem přenechat ho někomu jinému.

Zdroj: <https://www.finance.cz/549907-dedici-museji-platit-najemne-i-po-smrti-na-jemce/>

Otázka týdne

Dokončení ze str. 1

K diagnostice je možné využít i další zobrazovací metodu – tzv. „expertní ultrazvuk“ ve specializovaném centru, který umožňuje zobrazit přítomnost a rozsah endometriózy. Po vyhodnocení nálezu může lékař pacientku také odeslat na magnetickou rezonanci či na vyšetření střev. **K potvrzení či upřesnění diagnózy může být pacientka indikována k laparoskopickému vyšetření, které je používáno jak pro diagnostiku, tak léčbu i pro biopsii** (odebrání vzorků tkáně pro další vyšetření) a odstranění jednotlivých ložisek endometriózy.

V případě podezření na endometriózu může lékař pacientku odeslat k dalšímu specializovanému vyšetření do centra pro léčbu endometriózy, a to na základě posouzení celkového zdravotního stavu pacientky.

Specializovaná pracoviště

Na diagnostiku a léčbu endometriózy se zaměřují tzv. centra pro léčbu endometriózy. Jedná se o specializovaná pracoviště, ve kterých je zajištěna spolupráce lékařů z různých lékařských oborů – gynekologie, urologie, analgesie (léčba bolesti), neurologie, gastroenterologie,

chirurgie, psychologie, fyzioterapie, asistovaná reprodukce atd. Pacientkám je v těchto centrech poskytována komplexní péče. Objednání do tohoto centra je na základě doporučení (žádanky) ambulantního gynekologa. Pacientku může doporučit také praktický lékař, který má veškerou potřebnou zdravotní dokumentaci (od gynekologa, ideálně i nález, kopie z předchozích vyšetření) pro vytvoření žádanky.

Léčba

Farmakologická léčba

Ke zmírnění obtíží se používá často konzervativní typ léčby léčivými přípravky. Lékař pacientce může předepsat např. hormonální léky, různé druhy antikoncepčních pilulek nebo jiných druhů hormonů, dále léky proti bolesti (analgetika, protizánětlivé léky skupiny NSAID), které však nejsou lékem první volby.

Chirurgická léčba

I přes farmakologickou léčbu může docházet u žen k opětovnému nástupu zdravotních obtíží způsobených endometriózou – ložiska endometriózy se mohou dále rozšiřovat či vznikat nová. Chirurgická léčba má několik podob a odvíjí se od konkrétního typu endometriózy. Správná diagnostika umožňuje lékaři minimalizovat nutnost opakovaných operačních zákroků a vybrat ideální léčebný postup či jejich kombinaci – a tím zvýšit úspěšnost terapie v budoucnosti.

Rozhodujícím a zároveň nejšetrnějším vyšetřením je diagnostická laparoskopie, která je miniinvasivním chirurgickým výkonem. Využívaná je také pro diagnostiku tohoto onemocnění. V případě, že pacientka trpí závažnější formou endometriózy, bývá někdy nutná i tzv. laparotomie (otevřená operace). Chirurgicky se odstraní ložiska endometriózy a cysty, v některých případech je potřeba i přerušit srůsty, vazy a nervové pleteně, a tím dosáhnout úlevy od bolesti. U nejtěžších forem tohoto onemocnění může být přístupováno i k hysterektomii (odstranění dělohy) a současně mohou být odstraněny i vaječníky. Vše ale vyžaduje přísně individuální přístup, každá pacientka je jedinečná.

Úhrada z veřejného zdravotního pojištění

Z veřejného zdravotního pojištění jsou hrazena veškerá vyšetření indikovaná ošetřujícím lékařem. Vyšetření a odběry je nutné provést ve smluvních zdravotnických zařízeních (tzn. u poskytovatele zdravotních služeb, který má uzavřenou smlouvu se zdravotní pojišťovnou pacienta).

Viktorie Plívová,
tisková mluvčí VZP ČR

Nová brožura Sociální služby pro seniory ve městě Brně.

Odbor sociální péče MMB vydal aktualizovanou verzi brožury Sociální služby pro seniory ve městě Brně. V brožuře jsou kontakty na pečovatelské služby, osobní asistence, odlehčovací služby, domovy pro seniory, tísňovou péči, půjčovny kompenzačních pomůcek a další sociální služby pro seniory. Brožuru si můžete vyzvednout v budově MMB na Kolišti 19 a Malinovského nám. 3.

Je také k dispozici ke stažení na:

https://socialnipece.brno.cz/wp-content/uploads/2024/01/Brozura_Socialni-sluzby-pro-seniory_leden2024-1.pdf

Spolková činnost

Sváteční posezení u příležitosti Mezinárodního dne žen.

v roce 2024 si místní organizace STP ČR z. s. Starý Lískovec, ul. Kosmonautů, zpestřila soutěží o nejlepší guláš. No a jak to u nás bývá, členové Svazu tělesně postižených, obyvatelé bezbariérových domů se rádi zúčastní těchto akcí, takže o guláše nebyla nouze. Sešlo se jich najednou dvanáct a všechny byly výborné, což nám udělalo radost a taky nám to docela zamotalo hlavu.

Jak určit vítěze, když tři vzorky gulášů získaly stejný počet hlasů?

Musel přijít rozstřel – „kdo za 1 minutu napíše největší počet oblíbených jídel“?

Podařilo se a všichni měli radost.

Vítězové z vítězství a ostatní z jejich radosti.

Těšíme se na další takové společné podařené akce....

Zapsala: Jarmila Valtová

Foto: Pánková, Šikralová,
Komárková, Růžičková

